

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน

ที่ อจ ๗๔๐๑/๒๗๕

วันที่ ๑๗ เดือน ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน ได้เข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสเกิดธรรมาภิบาลในหน่วยงาน มีการดำเนินงานที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และส่วนร่วมเป็นสำคัญและลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงาน นั้น

เพื่อให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity Transparency Assessment : ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เห็นควรเผยแพร่รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ บนเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลคำโพนและประกาศให้ทุกหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาสั่งการ

(นางชนิษฐา คำวัน)
นิติกรชำนาญการ

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน

๑๗/๑๐/๒๕๖๕

(นางสาวอังคณา เผ่าเพ็ง)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน

ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน

(นางสาวจรรยาศรี พันโบ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน

สำนักปลัด

โทร. ๐-๔๕๕๒-๕๘๗๐

“ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการประชาชน”

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน
อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
องค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖**

บทนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ ควรแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาลควรประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีคอร์รัปชัน หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหา น้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใดองค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน จึงได้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อประเมินความเสี่ยงและมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีคอร์รัปชัน หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้แล้วเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective: เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่ผู้บริหาร

Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้จะทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ไม่ปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

องค์ประกอบ/ปัจจัยที่ทำให้เกิดการทุจริต

ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตจะประกอบไปด้วย ๓ ปัจจัยหลัก ดังนี้

๑. Pressure /Incentive แรงกดดันหรือแรงจูงใจ ซึ่งอาจจะมาจากความยากจนความจำเป็นต้องใช้เงินการติดการพนัน การทำผลงานที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย หรืออาจเกิดจากความต้องการส่วนตัว อยากเลียนแบบคนอื่น

๒. Opportunity โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน

๓. Rationalization การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ หมายถึง จิตใต้สำนึกของคนรู้ว่า อะไรดี อะไรไม่ดีแต่เมื่อมีแรงกดดัน มีโอกาสที่จะทำทุจริต ก็จะหาเหตุผลสนับสนุนหลอกตัวเองหลอกผู้อื่นว่าไม่ผิด เช่น แค้มชั่วคราวเดียวเอามาคืน เป็นต้น

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

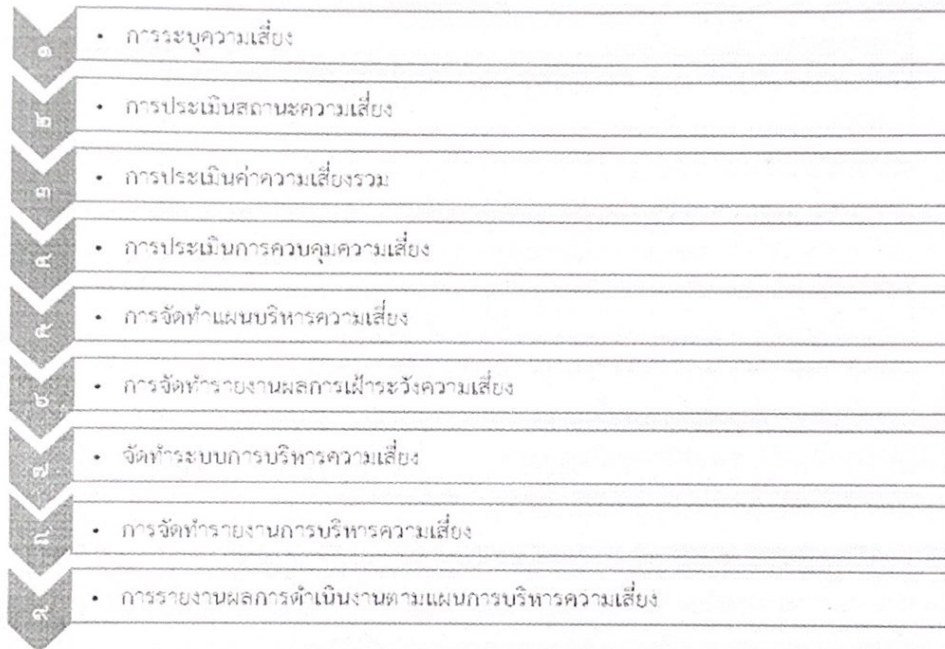
คู่มือนี้จะแบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุมัติ ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง ขึ้นไปต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง ต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง ต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง ต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง ต่อปี

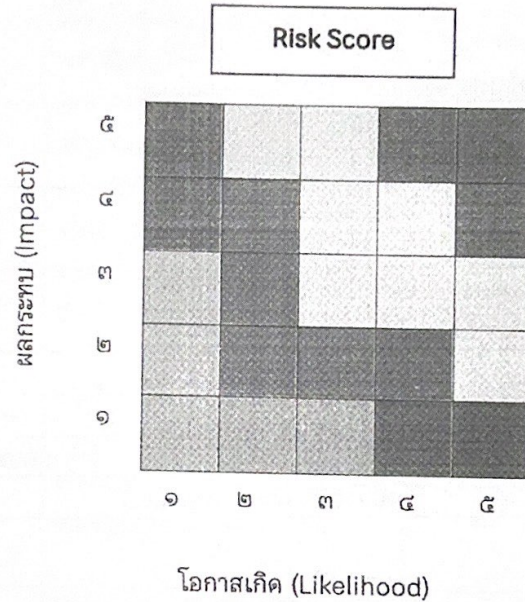
๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับสูงมาก
๔	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับสูง
๓	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับปานกลาง
๒	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับต่ำ
๑	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับต่ำมาก

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risks) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจาก ผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส X ผลกระทบ) ซึ่งระดับความเสี่ยงแบ่งตามความสำคัญเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
 สูงมาก	๒๐ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที
 สูง	๙ - ๑๙	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
 ปานกลาง	๔ - ๘	ระดับที่พอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
 ต่ำ	๑ - ๓	ระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยงไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วน ตำบลคำโพน ได้ทำการคัดเลือกรายงานหรือกระบวนการงาน จากภารกิจ ในแต่ละประเภทที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต โดยค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่ประวัตินมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็น การตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward Looking information)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต					
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L × I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	๑.๑ การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาอนุมัติหรือยกเว้นกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเอื้อประโยชน์ หรือทำให้เกิด	๓	๓	๙ (สูง)

		โอกาสในการทุจริตหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน ๑.๒ มีการซื้อประมูล/มีการสมยอมราคาซื้อสินค้าในราคาที่สูงเกินจริง ๑.๓ การจัดหาพัสดุโดยเลือกซื้อร้าน ที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติ อาจได้พัสดุที่มีคุณภาพต่ำราคาสูงกว่าความเป็นจริง ๑.๔ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่รับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือสินบน ไม่ว่าจะทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคาหรือสิ่งใดก็ตามในลักษณะเดียวกันที่จะส่งผลในการตัดสินใจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่			
๒	การบริหารงานบุคคล	๒.๑ การประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยไม่อ้างอิงผลการปฏิบัติงานจริง	๒	๓	๖ (ปานกลาง)
๓	การควบคุมงานก่อสร้าง	๓.๑ ผู้ควบคุมงานก่อสร้างไม่ควบคุมงานและจัดทำรายงานช่างไม่เป็นปัจจุบัน	๓	๓	๕ (สูง)
๔	การให้บริการประชาชน เรื่องการพิจารณาอนุญาตของหน่วยงาน	๔.๑ การพิจารณาอนุญาต ไม่มีหลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาที่จะต้องให้บริการแล้วเสร็จ ให้ประชาชนผู้มารับบริการทราบ ๔.๒ เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับสินบนจากประชาชนในการพิจารณาอนุญาต	๓	๓	๕ (สูง)

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลคำโพน		
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ๑.๑ การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาอนุมัติหรือยกเว้นกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเอื้อประโยชน์ หรือทำให้เกิดโอกาสในการทุจริต หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน ๑.๒ มีการฉ้อราษฎร์/มีการสมยอมราคาซื้อสินค้าในราคาที่สูงเกินจริง ๑.๓ การจัดหาพัสดุโดยเลือกซื้อร้าน ที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติอาจได้พัสดุที่มีคุณภาพต่ำ ราคาสูงกว่าความเป็นจริง ๑.๔ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่รับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือสินบน ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคาหรือสิ่งใดก็ตามในลักษณะเดียวกันที่จะส่งผลในการตัดสินใจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่	• พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นการกำหนดกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและแข่งขันอย่างเป็นธรรม คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้งานเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินกำหนดการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการเปิดเผยโปร่งใสและตรวจสอบได้ • สร้างจิตสำนึกคุณธรรมจริยธรรมเจตจำนงสุจริต ระบบป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน
๒	การบริหารงานบุคคล ๒.๑ การประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือน โดยไม่อ้างอิงผลการปฏิบัติงานจริง	• ส่งเสริมให้มีการรณรงค์และสร้างความตระหนักให้กับพนักงานส่วนตำบล และบุคลากรของ อบต. คำโพน ให้มีคุณธรรมจริยธรรม • กำหนดให้มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินเงินเดือนแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประเมินเงินเดือนทั้งในฐานะผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน และสามารถใช้

		ความรู้ดังกล่าวในการตรวจสอบความโปร่งใสการประเมินเงินเดือนได้ ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดทำสรุปปัญหา มอบหมายงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานการมอบหมายงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาสร้างความโปร่งใสของการทำงาน
๓	การควบคุมงานก่อสร้าง ๓.๑ ผู้ควบคุมงานก่อสร้างไม่ควบคุมงานและจัดทำรายงานช่างไม่เป็นปัจจุบัน	- ประชุมประจำเดือนเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน และติดตามผลการปฏิบัติงาน - กำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบ หนังสือ สั่งการที่เกี่ยวข้อง
๔	การให้บริการประชาชน เรื่องการพิจารณาอนุญาตของหน่วยงาน ๔.๑ การพิจารณาอนุญาต ไม่มีหลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาที่จะต้องให้บริการแล้วเสร็จ ให้ประชาชนผู้มารับบริการทราบ ๔.๒ เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับสินบนจากประชาชนในการพิจารณาอนุญาต	- จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ในการอนุญาตในแต่ละเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต เผยแพร่ให้ประชาชนเข้าใจ - จัดทำแผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาให้บริการอย่างชัดเจน - จัดทำประกาศ เรื่องมาตรการการป้องกันการรับสินบน NO Gift Policy - จัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน